

Utbildningsinspektion i Furuviksskolan grundskola F-6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Furuviksskolan

Skolverket sände den 22 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Furuviksskolan har bestått av experterna Marita Björkman och Solweig Bäckman. Besök i Furuviksskolan inleddes den 4 april och avslutades den 5 april 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Furuviksskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Furuviksskolan genomfördes formella intervjuer med rektorn och personal från förskoleklass, årskurs 2 och årskurs 6 samt specialpedagoger, skolsköterska och personal i språkklass. Lektioner i språkklassen, årskurs 2 och årskurs 6 besöktes. Grupptervjuer genomfördes också med elever från årskurs 6 samt föräldrar till elever i förskoleklass, språkklass och årskurserna 2 och 6.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Furuviksskolan	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	37
Skolbarnsomsorg	35
Förskoleklass	17
Grundskola	130

Furuviksskolan ingår i norra grundskoleområdet i Lycksele kommun. Skolan har en rektor som också har utvecklings- och samordningsansvar för barn i behov av särskilt stöd i norra området. Utbildningen vid Furuviksskolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6 samt skolbarnsomsorg. Vid Furuviksskolan finns också en språkklass i syfte att bygga en anpassad verksamhet för barn med språkstörningar. Upptagningsområdet är i första hand Lycksele kommun. Vid skolan ligger "Flamman", ett fritidshem som kvällstid fungerar som fritidsgård för de äldre barnen. Vid Furuviksskolan finns även en förskola med två avdelningar.

Den pedagogiska personalen arbetar i arbetslag med indelningen F-1, 2-3 och 4-6. Eleverna vid Furuviksskolan är organiserade i årskursvisa klasser.

Furuviksskolan är belägen cirka 3 km från centrala Lycksele. Skolan består av tre huskroppar. Den senaste tillbyggnaden gjordes 1998. En huskropp är för årskurserna F-1 och en för årskurserna 2-6. Den tredje huskroppen består av en mindre gymnastiksal och lokaler för fritidshemmet. Undervisning i trä- och textilslöjd samt musik genomförs vid Norrängsskolan. Skolan har tillgång till bredbandsteknik och datorer används i vardagsarbetet. Ungefär 35 procent av eleverna vid skolan har skolskjuts

Skolgården erbjuder varierade lekområden med närhet till en liten skogskulle. Den har även redskap för olika aktiviteter.

Lycksele barn- och utbildningsnämnd genomförde inför läsåret 2004/05 en förändring i organisationen från tre till två grundskoleområden. Inför kommande verksamhetsår planeras ytterligare en förändring av organisationen.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Visionen för Furuviksskolan som återges i arbetsplanen för läsåret 2004/05 visar på en ambition att utifrån barnets ålder och mognad ge användbara kunskaper och en kreativ utveckling. Skolan skall ha barnet i centrum och erbjuda en vänlig och stimulerande miljö.

Inspektionen visar att föräldrar i allmänhet har kännedom om undervisningsmålen för eleverna i de flesta ämnen. Vidare framkommer att eleverna tillsammans med föräldrarna och läraren sätter upp egna mål vid utvecklingssamtalen och att dessa regelbundet följs upp. Utvärdering av elevernas utförda arbeten genomförs kontinuerligt av eleverna själva och tillsammans med läraren.

Furuviksskolan prioriterar resultaten inom ämnena svenska, engelska och matematik. De äldre eleverna följer sin kunskapsutveckling i dessa ämnen som de benämner basämnena. Eleverna uppger sig ha sämre kunskap om exempelvis sina resultat inom naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. I sitt arbete med att följa elevernas kunskapsutveckling använder personalen sig av bland annat diagnoser, observationer, samtal samt nationella prov.

Personalen på Furuviksskolan fokuserar extra på språk och tal samt läs- och skrivutveckling och prioriterar tidiga stödsatser. Tillgången till språkförskola med dess kompetenser har resulterat i att personalen tidigare upptäcker behov av stöd och kan sätta in insatser. Vid inspektionen framkommer att de insatser som görs inom språkklassen på kort tid har förbättrat elevernas språkutveckling.

Furuviksskolan har genomfört de nationella ämnesproven i årskurs 5. Vid skolan har nästan alla elever nått målen avseende ämnesproven i svenska och matematik för år 2004. I kvalitetsredovisningen har Furuviksskolan angett matematik som ett förbättringsområde inom vilket personalen nu får kompetensutveckling.

Intervjuer med lärare och föräldrar stödjer en bild av att eleverna vid skolan i de flesta fall når goda kunskaper. Eleverna har utifrån ålder och mognad lärt sig arbeta både självständigt och i samarbete.

I skolans kvalitetsredovisning uppges att eleverna har ökat sin förmåga att hantera konflikter och utvecklat sin förmåga till inlevelse och förståelse för andra människor. Ett exempel på resultat är elevernas aktivitet inom ramen för "Friendsgrupper". På skolan finns en "Friendsgrupp" med elever från årskurserna 3-6. Inspektionen visar att föräldrar har kännedom om skolans sätt att lösa konflikter (Islandsmodellen) och eleverna visar goda kunskaper i konfliktlösning. I tillsammans-övningar lär eleverna sig en gemensam konfliktlösningssmodell, Islandsmodellen, vilken såväl elever som föräldrar har kännedom och goda kunskaper i. Därutöver har elever med utländsk bakgrund som tillhör skolan inkluderats i en trygg och trivsamt miljö.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultaten inom området kunskaper, utveckling och lärande i de flesta avseenden är goda.

Inspektörerna bedömer dock att Furuviksskolan bör förbättra uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

I Furuviksskolans arbetsplan för år 2004/05 anges mål för värdegrundsarbetet. All verksamhet i förskola och skola skall präglas av demokratiska värderingar, alla människors lika värde, förståelse och medmänsklighet. Barn och elever ska känna sig trygga och föräldrar skall vara trygga i förvisningen om att barnen vistas i en trygg miljö. Furuviksskolan skall kännetecknas av en miljö där kränkande behandling, mobbning och främlingsfientlighet inte förekommer.

Den samlade bilden från inspektionen av Furuviksskolan är en trygg skola med bra stämning och ett öppet klimat mellan elever, personal och föräldrar. Eleverna känner sig trygga och har god kännedom om vad de ska göra om de upptäcker olika former av kränkande behandling. Detta bekräftas av personalen, föräldrarna och inspektörernas observationer. Elever, föräldrar och personal uppger också att eleverna utvecklat ett bra förhållningssätt gentemot varandra som präglas av tolerans och respekt.

Inspektionen visar att skolan på ett tydligt och medvetet sätt arbetar med föräldrasamverkan. Arbetet sker exempelvis i form av veckobrev, loggböcker, föräldraråd.

Skolan har en trygghetsplan mot kränkande behandling som enligt intervjuer överensstämmer med hur skolan hanterar fall av kränkningar som uppstår i verksamheten. I skolans handlingsprogram beskrivs kränkningar på individ- och grupp-nivå. Exempel på individnivå som anges är relationen elev-elev och vuxen-elev. Vidare beskrivs skolans arbete med förebyggande åtgärder och skolans olika sätt att upptäcka kränkningar. Även vilka som skall kontaktas och vad som skall göras beskrivs. Vid förekomst av kränkningar följer skolan den så kallade Islandsmodellen.

Klassråd och elevråd finns vid skolan och regelbundna möten genomförs. Vid inspektionen framkommer att ett större engagemang och aktivitet från såväl

elevernas som lärarnas sida skulle kunna utveckla inflytandet. Eleverna har utarbetat spelregler som gäller för skolan och som vid behov revideras. Ett föräldraråd finns vid skolan och protokoll från dessa skickas hem till föräldrarna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetsmiljön och delaktigheten vid skolan i de flesta avseenden är av god kvalitet.

Furuviksskolan bör förbättra elevernas möjligheter att, utifrån ålder och mognad, utveckla sitt ansvarstagande och sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Vidare bör skolan förbättra elevernas möjlighet till inflytande i frågor av gemensamt intresse.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

I skolans arbetsplan återges både nationellt formulerade mål att sträva mot och skolans egna bearbetningar av de nationella målen. Samtliga områden inom läroplanens mål och riktlinjer återfinns i arbetsplanen för Furuviksskolan. Vid intervjuer med personalen framkommer att arbetsplanen utgör ett viktigt stöd i det dagliga arbetet.

Skolan genomför undervisning både ämnesvis och med en övergripande samordning mellan ämnesområden. Vid inspektionen framkommer exempel på att eleverna får välja ämnesområde och formulera egna frågor som de söker svar på. Redovisningsform avgörs av eleven. Vid inspektionen framkommer att eleverna vill ta större ansvar för sitt eget lärande och göra fler egna val.

Skolan har som målsättning att sätta in tidiga insatser för barn i behov av stöd. Som underlag utgör exempelvis personalens observationer, diagnoser och utredningar samt gruppkonferenser. Skolan hanterar elevvården inom arbetslaget med stöd av specialpedagoger, skolsköterskan samt rektorn. Rektorn deltar vid konferenser med lilla hälsorådet och i elevvårdskonferenser. Vid behov av kompetens utifrån finns stöd att få i kommunen.

En ny handlingsplan i syfte att förebygga, upptäcka och möta språk-, läs- och skrivsvårigheter avseende förskolan till och med årskurs 6 är utarbetad för kommunens skolor. I förskoleklassen gör en talpedagog bedömningar av elevernas tal- och språkförmåga. I övriga klasser görs bedömningar av klasslärare i form av fonolek, läskedjor, diagnoser av olika slag samt nationella prov.

Vid Furuviksskolan finns en språkklass. Barn från hela Lycksele kommun tas emot i språkklassen. I mån av plats kan även barn från intilliggande kommuner erbjudas plats. Barnen remitteras från logopedmottagningen efter en logoped- och psykologutredning. Barnen har delar av undervisningen tillsammans med övriga barn i sin åldersgrupp. Varje barn får en individuell utvecklingsplan som personal och föräldrar upprättar, utvärderar och reviderar regelbundet.

Vid skolan finns två specialpedagoger. Båda specialpedagogerna arbetar med förebyggande och åtgärdande insatser avseende elever i behov av stöd. Lärare, specialpedagoger, elev och föräldrar tillsammans utarbetar åtgärdsprogram. Skolans åtgärdsprogram innehåller övergripande mål och delmål, beskrivning av nuläget, förklaringar, metoder samt ansvarig. Åtgärdsprogrammen visar på ett strukturerat arbete för att ge stöd utifrån elevernas behov.

En gång per termin genomförs utvecklingssamtal där mål för elevens lärande upprättas gemensamt. Målen utvärderas vid nästa utvecklingssamtal. Inspektionen visar att utvecklingssamtalen ger information om elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling. Vid intervjuer framkommer att beskrivningen av elevernas kunskapsutveckling dokumenteras.

Upplägget för utvecklingssamtalen vid skolan utgörs av att föräldrarna i förväg får hem frågor att besvara. Innehållet i den informationen som skolan ger elever och föräldrar inför samtalet varierar utifrån elevens ålder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten inom Furuviksskolan skola i de flesta avseenden är av godtagbar kvalitet.

Inspektörerna bedömer att elevernas möjlighet till större ansvar och reellt inflytande över det egna lärandet bör förbättras.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Inom norra grundskoleområdet finns en rektor med ansvar för Furuviksskolan och skolbarnsomsorg. I rektorns ansvarsområde ingår också ett särskilt ansvar för barn i behov av särskilt stöd. Nuvarande rektor har arbetat vid Furuviksskolan sedan år 1995.

Rektorn genomför regelbundna besök i sina verksamheter cirka två gånger per vecka. Kommunikation sker också i form av veckobrev till personalen. För övrigt finns rektorn tillgänglig i kommunhuset. Vid inspektionen framkommer att rektorn är väl känd bland elever och föräldrar.

Arbetsätten vid skolan styr personalen till stor del själva. Enligt intervjuer visar rektorn engagemang och kunskap men personalen önskar att tiden för besök i den vardagliga verksamheten skulle vara större. Personalen uppger att de har viss pedagogisk ledning i form av exempelvis tips, idéer och stöd till kompetensutveckling.

Furuviksskolans kvalitetsredovisning beskriver genomförda åtgärder utifrån uppställda mål i arbetsplanen. Vidare beskrivs resultat och bedömning samt bedömningsgrunder. Vidare återges åtgärder för utveckling som ligger till grund för kommande läsårs arbetsplan. Kvalitetsredovisningen och arbetsplanen har tagits fram och bearbetats av all personal. Utvärderingen görs av elever och personal exempelvis i klassråd. Utvärderingen består också av observationer, dokumentation, prov och diagnoser. Dessa bedömningsunderlag ligger till grund för skolans kvalitetsredovisning som rektorn sammanställer.

Föräldrarna tar del av kvalitetsredovisningen i skolrådet. Vid inspektionen framkommer att föräldrarna också har kännedom om arbetsplanen. Furuviksskolans arbetsplan för år 2004/05 innehåller både nationellt formulerade mål och egna bearbetningar av de nationella målen. I arbetsplanen återges även syfte, metoder och uppföljning av uppställda mål.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete inom Furuviksskolan är av godtagbar kvalitet. Skolan har en tydlig arbetsplan och kvalitetsredovisning som omfattar läroplanens målområden.

Inspektörerna bedömer dock att rektorn tydligare bör ta ledningsansvaret för den pedagogiska utvecklingen vid skolan.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Informationen om skolans verksamhet får föräldrarna bland annat genom föräldramöten, utvecklingssamtal, veckobrev, kontaktbok och vid besök i skolan. Protokoll från föräldrarådet skickas också hem till föräldrarna. Varje läsår genomförs föräldraenkäter där föräldrarna får ge svar på frågor om upplevelsen av sitt barns skolgång. Där finns också utrymme för att ge egna synpunkter.

Skolan har lokalmässiga förutsättningar att ta emot barn med fysiska funktionshinder. Vidare har eleverna tillgång till ett mindre bibliotek i skolan. För skolarbetet nyttjar elever och personal i hög grad även kommunens läromedelscentral.

Elevens val anordnas vid skolan i form av ”Tillsammans-timmar”. Ett arbete sker i tvärgrupper inom ämnena matematik, kemi, teknik och med fler ämnen. Eleverna arbetar i perioder om fyra veckor i respektive station med de ämnen som erbjuds. Lärarna formar grupperna och val sker inom gruppen. Alla elever får möjlighet att prova på alla dessa områden under ett läsår. Eleverna kan således inte individuellt välja ett ämne att fördjupa sig i.

Undervisningen i teknik sker inom ramen för elevens val. Hem- och konsumentkunskap genomförs i årskurs 5 i form av gruppundervisning med fritidspedagog. Eleverna har således inte någon möjlighet att nå de nationella målen för årskurs 5 i ämnet teknik.

Furuviksskolan har tillgång till skolsköterska en dag i veckan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna elevernas tillgång till utbildning i de flesta avseenden är av godtagbar kvalitet.

Inspektörerna bedömer dock att eleverna vid Furuviksskolan skola inte har en reell valmöjlighet inom elevens val.

Alla elever skall ges förutsättningar att nå kursplanens mål i ämnet teknik för årskurs 5. Skolan bör därför säkerställa att samtliga elever ges undervisning i ämnet teknik utanför elevens val.

6. Resurser

Kommunen har erbjudit kompetensutveckling avseende utbildning i tal- och språkstöd samt relationskompetens. Vidare pågår kompetensutveckling i matematikdidaktik, individuella utvecklingsplaner och hälsofrämjande skola. Vid skolan har kompetensutveckling i hälsa-lärande och trygghet genomförts. Under de närmaste två åren pågår kompetensutveckling avseende ”Lärledare”. Vid inspektionen framkommer dock att resurserna för att genomföra önskad kompetensutveckling utifrån verksamhetens och individuella behov har minskat.

Målsättningen inom Furuviksskolan är att prioritera de lägre årskurserna vid fördelningen av resurser. Inom lilla hälsorådet diskuteras olika barns behov och förslag till omfördelning av resurser. Inspektionen visar att rektorn har god kännedom om verksamhetens behov av resurser.

Personalen vid Furuviksskolan har i huvudsak adekvat utbildning. Eleverna får undervisning i slöjd och musik vid en annan skola.

Eleverna vid skolan har tillgång till datorer och läromedel lämpade för verksamheten och som är av god kvalitet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Furuviksskolan har goda förutsättningar att nå de mål som anges i kursplanerna och läroplanerna.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Furuviksskolan i de flesta avseenden är av god kvalitet. Skolan är trygg och visar på ett öppet klimat mellan elever, personal och föräldrar. Vidare visar eleverna god inlevelseförmåga, respekt och tolerans. Eleverna tillägnar sig överlag goda kunskaper i skolans ämnen och ämnesområden.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- skolans arbete med uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras,
- elevernas möjligheter utveckla sitt ansvarstagande och sin förmåga att arbeta i demokratiska former bör förbättras. Vidare bör elevernas möjlighet till inflytande i frågor av gemensamt intresse förbättras,
- rektorn bör tydligare ta ledningsansvaret för den pedagogiska utvecklingen vid skolan samt
- skolan bör säkerställa att samtliga elever ges undervisning i ämnet teknik utanför elevens val.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Eleverna vid Furuviksskolan har inte en reell valmöjlighet inom elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Datum	Ort
2005-08-12	Umeå

Marita Björkman
Solweig Bäckman